

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКИХ НАВИЧОК ЕМОЦІЙНОГО ЛІДЕРА

В умовах швидкоплинного розвитку сучасного суспільства, важливим у структурі особистості є формування лідерських якостей, зокрема при включенні людини в управлінську діяльність. Особливості професійного середовища майбутнього спеціаліста вимагають не тільки фундаментальних знань та базової професійної підготовки, а й високої організаційної компетентності з точки зору особистісного розвитку.

Згідно з пірамідою управлінських навичок *Kammy Haynes* [3], початковий крок до ефективності лідера зумовлюється вмінням встановлювати пріоритети, планувати діяльність на різних рівнях, організовувати ефективну роботу команди, направляти зусилля членів команди в потрібне русло та правильно корегувати постановку задач відповідно до ситуації. Ефективний лідер створює ефективну команду – навчає, мотивує та залучає робітників до спільної діяльності та пошуку інноваційних ідей. Особистісний розвиток є невіддільною частиною лідерського потенціалу, що включає опанування навичками самоменеджменту й тайм-менеджменту.

Daniel Goleman [1] зазначає, що ефективність лідера залежить не лише від його компетентностей – афективна складова відіграє значну роль в міжособистісних відносинах між лідером та його командою, а також у регулюванні власних емоційних та поведінкових реакцій. Емоційний лідер створює сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, чим забезпечує атмосферу взаємної довіри та поваги між усіма членами команди. Такий лідер наповнює сенсом працю своїх колег, допомагаючи максимально розкрити їх потенціал й принести користь команді та організації в цілому, а також виконує функцію модератора шляхом запобігання (у випадку виникнення – урегулювання) можливих конфліктів. Саме емоційний інтелект дозволяє лідеру ставитися до кожного члена команди як до окремої цілісної особистості зі своїм індивідуальними потребами, мотивами, можливостям, почуттями та мріями, і тому він являє собою одну із базових складових лідерства на рівні з іншими управлінськими навичками.

Психологічними методами розвитку управлінських навичок емоційного лідера виступають ділові ігри, кейс-методи, психологічні вправи та групові дискусії, які спрямовані насамперед на: 1) розвиток

емоційного інтелекту; 2) формування комплексного розуміння ролі та функцій лідера; 3) розвиток вміння аналізувати критерії успішності управління; 4) розвиток навичок постановки цілей, делегування повноважень, контролю, ефективного планування часу; 5) формування установки на довірливе спілкування та відкритість; 6) розвиток комунікативних навичок [2].

Таким чином, однією з форм розвитку управлінських навичок є психологічні методи, зокрема психологічний тренінг, який базується на засадах гуманістичної психології, де особистість лідера являє собою унікальну цілісну систему. Даний тренінг вбирає в себе розвиток емоційного інтелекту у вигляді покращення навичок та вмінь розпізнавання власних емоцій та емоцій інших людей; вміння застосовувати інформацію, отриману від аналізу цих емоцій з метою їх регулювання і контролю, а також індукування бажаної поведінки й реакцій в іншій людині; вміння використовувати емоції в професійній діяльності; оволодіння навичками й техніками ефективного спілкування, коректного аргументування своєї позиції, переконання та мотивування колег, партнерів чи опонентів.

Список літератури:

1. *Daniel Goleman* Emotional Intelligence: Why it Can Matter More Than IQ. New York: Bantam Books, 2005. 384 p.
2. *Groves, K., Pat McEnrue, M. and Shen, W.* Developing and measuring the emotional intelligence of leaders. *Journal of Management Development*. 2008. Vol. 27, №. 2. pp. 225-250.
3. *Kammy Haynes.* How to design and implement an effective performance management program. URL: <https://www.allaboutperformance.biz/pdfs/HRperformance.pdf>

*Науковий керівник: Дробот О.В.,
д-р психол. наук, професор*